

POLITIET

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Politidirektoratet

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

20/40767 - 29

12.06.2020

Svar på høring - unntak fra kravet om selvforsørgelse for rett til permanent oppholdstillatelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring mv.

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat om forslag til endringer i utlendingsforskriften når det gjelder unntak fra kravet om selvforsørgelse for rett til permanent oppholdstillatelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring mv. Høringsfristen til departementet er 12. juni 2020.

Politidirektoratet har sendt høringsnotatet til politidistriktene, og har mottatt tilbakemelding fra Oslo, Øst, Agder, Vest og Trøndelag politidistrikter. Distriktenes innspill følger vedlagt.

Politidirektoratet vil først gi en overordnet kommentar til høringen, og deretter kommentere de fremlagte forslagene i tilsvarende rekkefølge som i departementets høringsbrev.

Overordnet kommentar

Politiet er positive til at departementet snevrer inn unntaket fra kravet om selvforsørgelse. Endringsforslagene kan bidra til at flere utlendinger gjennomfører opplæringsløp, hindre en unødvendig belastning av voksenopplæringen, samt en uthuling av utlendingsregelverket. Kravet om selvforsørgelse anses som viktig for integreringen i Norge gjennom å motivere til å ta utdanning og arbeid, og derigjennom minske belastningen på velferdssamfunnet.

Politiet ønsker å bemerke at statistikken over UDIs vedtak om permanent oppholdstillatelse i høringsnotatets punkt 3.1. ikke gir et helhetlig bilde, da det store flertallet av vedtakene om permanent oppholdstillatelse fattes av politidistriktene. Politiet er delegert vedtaksmyndighet, og det er kun i saker hvor det er tvil om at vilkårene er oppfylt, saken oversendes til UDI for behandling. Det vil si at andelen søkere som har fått innvilget permanent opphold med unntak fra krav om selvforsørgelse, særlig på grunn av grunnskole- og videregående opplæring, kan forventes langt høyere enn det som fremkommer i høringsnotatet.

Politidirektoratet

Kommentarer til endringsforslagene

Punkt 4.2 Endringer i unntaket fra kravet om selvforsørgelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring

Departementet foreslår å endre utlf. § 11-11 tredje ledd bokstav b til at unntaket bare skal gjelde dersom utlendingen de siste tolv månedene har deltatt i grunnskole- eller videregående opplæring etter opplæringsloven.

Politiet støtter forslaget om at utlendingen må ha deltatt aktivt i opplæringen over en viss tid, dersom utlendingen skal unntas fra kravet om selvforsørgelse. Dette vil bidra som et incentiv for at utlendinger faktisk deltar på opplæringen i grunnskole og videregående opplæring, og deretter settes i stand til å gjennomføre utdanning i Norge.

Øst, Agder og Vest politidistrikter bemerker imidlertid at formuleringen de siste tolv månedene kan være en uheldig formulering i forbindelse med opplæring, da et skole-/studieår er kortere enn tolv måneder. For å redusere risikoen for uheldige og utilsiktede konsekvenser, samt bidra til lik tolkning og praksis, foreslår politiet å endre formuleringen "de siste tolv månedene" til "forrige studieår" eller "de to siste semestrene".

Vest politidistrikt bemerker at kravet om deltagelse i tolv måneder/forrige studieår kan medføre at søkere forlenger sitt skoleopphold utover det som de reelt har behov for, for å omfattes av unntaket. Politiet ber departementet vurdere om det bør innføres unntak for de søkerne som har god progresjon og fullfører skole/studieåret på kortere tid, eksempelvis ved fremvisning av avsluttende vitnemål. Dette kan fremme den enkelte søkers motivasjon til å gjennomføre nødvendig opplæring på kortest mulig tid.

Øst politidistrikt stiller spørsmål ved hvordan lærlinger vil bli berørt av endringer i unntaket fra kravet om selvforsørgelse. Politiet ber departementet presisere hva som er tenkt for denne brukergruppen i forskriften.

Politiet støtter departementets vurdering om at det ikke anses som urimelig å likebehandle utlendinger som deltar i grunnskole- og videregående opplæring, med utlendinger som tar høyere utdanning, ved vurdering av om de skal kunne unntas fra vilkåret om å være økonomisk selvforsørget, når de søker om permanent oppholdstillatelse.

Politiet ber departementet vurdere om produksjon og innhenting av bekreftelser på elevstatus og "rett etter opplæringsloven" kan innhentes elektronisk. Flere instanser er påført mye merarbeid som følge av kravene i UDIs sjekklister. Flere politidistrikter bemerker at de bruker mye tid på å svare på spørsmål og veilede søkere, skoler og kommuner/fylkeskommuner om UDIs krav om innhold i bekreftelser. Dette fordi skoler, voksenopplæringen, kommuner og fylkeskommuner skriver bekreftelser manuelt etter forespørsel fra hver enkelt søker. Det bes derfor om departementet kan vurdere om ordningen kan forenkles ved for eksempel å opprette et system for elektronisk melding til utlendingsforvaltningen om elevstatus, bakgrunn for opptak o.l. Dersom dette ikke er mulig, ber vi departementet vurdere om UDI, som rett myndighet, kan få i oppdrag å utforme et nasjonalt fastsatt skjema for innmelding av denne type informasjon. Dette kan bidra til å redusere tidsbruken til veiledning og produksjon, samt sikre at bekreftelsene inneholder nødvendig informasjon. Et fastsatt skjema kan også legge til rette for automatisk innhenting av skjemaets innhold.

Punkt 4.3.1 Inntektsopplysninger som kan innhentes elektronisk

Departementet foreslår at det kun skal være inntektsopplysninger som utlendingsforvaltningen kan innhente elektronisk som kan telle med som inntekt etter utlf. § 11-11 første ledd.

Forslaget innebærer at inntekten må fremgå av skattemeldingen for å kunne telle med som selvforsørgelse. Departementet vil se på om det er noen unntak hvor det likevel bør innhentes dokumentasjon på inntekt, fordi søkeren i praksis er selvforsørget, men ikke kan dokumentere dette før skatteoppgjøret foreligger.

Politiet er positive til forslaget da det kan bidra til at søkere innrapporterer all sin inntekt til skatteetaten. Dette kan virke positivt på arbeidet mot arbeidslivskriminalitet, hvitvasking og skatteunndragelser. Oslo politidistrikt bemerker at elektronisk innhenting av inntekt også vil forenkle politiets kontrolloppgaver av om det oppgitte inntektsgrunnlaget er reelt.

Vest og Agder politidistrikter trekker frem at det bør vurderes unntak fra hovedregelen om elektronisk innhenting av inntektsopplysninger for utlendinger med næringsinntekt. Dersom det ikke gis unntak, kan søkere som er selvstendig næringsdrivende i realiteten pålegges en utvidet botid på inntil 10 måneder, grunnet skatteetatens behandlingstid for næringsoppgjør. Politiet ber derfor departementet vurdere unntak fra hovedregelen for denne gruppen.

Trøndelag og Vest politidistrikter stiller spørsmål ved om utenlandske periodiske ytelser som pensjonsytelser skal/kan innrapporteres til skattemyndighetene i Norge. Dersom periodiske ytelser fra utlandet ikke skal telle med i selvforsørgelseskravet, kan det slå uheldig ut for noen grupper som vil ha vanskelig med å kunne dokumentere at de er selvforsørget både nå, og på et senere tidspunkt.

Punkt 4.3.2 Beregning av inntekt

Departementet foreslår at beregning av inntekt i både selvforsørgelseskravet for permanent oppholdstillatelse, jf. utlf. § 11-11 første ledd, og underholdskravet for familieinnvandring jf. utlf. §§ 10-8 og 10-9, skal knyttes til grunnbeløpet i folketrygden (G), heller enn til lønnstrinn.

Politiet er positive til departementets forslag om at beregning av inntekt skal knyttes til grunnbeløpet, da det vil være mer forståelig og enklere å forholde seg til, både for søkere og for saksbehandlere i utlendingsforvaltningen.

Politiet støtter videre at inntekt etter utlf. § 10-7 om underhold ved førstegangssøknad i andre saker enn familieinnvandring, også bør beregnes etter folketrygdens grunnbeløp. Av hensyn til søkergruppen bestemmelsen retter seg i mot og saksbehandlere i utlendingsforvaltningen er det ønskelig at det konkrete beløpet står skriftlig i forskriften. Oslo politidistrikt bemerker at det er vanskelig for søkergruppen, å sette seg inn i fast og langvarig praksis som er rettskilden i dag. Politiet ber derfor departementet vurdere om underholdskravet på 2,5 G av regelverktekniske grunner bør inntas i utlendingsforskriften § 10-7.

Punkt 4.4 Når permanent oppholdstillatelse kan gis selv om vilkårene i lovens § 62 første ledd ikke er oppfylt

Departementet foreslår en presisering i overskriften til § 11-4, for at det skal fremgå tydelig at det bare er vilkåret om oppholdstid etter utl. § 62 første ledd det kan gjøres unntak fra.

Oslo og Vest politidistrikter bemerker at en ensartet praksis, ved at det ikke finnes rom for ulike tolkninger av regelverket i UDI og Utlendingsnemnda, vil forenkle politidistriktenes informasjonsarbeid ut mot publikum. Politiet støtter endringen.

Punkt 4.5 Annet

Departementet foreslår flere regeltekniske endringer i utlf. § 11-11 for å gjøre bestemmelsen mer brukervennlig. Departementet foreslår blant annet å dele opp dagens forskriftsbestemmelse om vilkår for og unntak fra kravet om selvforsørgelse i to bestemmelser.

Politiet er positive til de regelverktekniske endringene som er foreslått i utlf. § 11-11. Delingen av bestemmelsen § 11-11, i to paragrafer; § 11-11 og § 11-12, har imidlertid ført til ulik forståelse av § 11-12. I § 11-11 fremkommer det følgende: "Det er et vilkår at utlendingen de siste tolv månedene ikke har mottatt økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven..." Politiet stiller spørsmål ved om følgende vilkår også gjelder for § 11-12. Dersom vilkåret gjelder for § 11-12, ber vi departementet presisere dette, for å sikre lik tolkning og praksis av bestemmelsen.

Det fremkommer videre av ny § 11-12 tredje ledd at "det kan gjøres unntak fra kravet om selvforsørgelse dersom særlig grunner taler for det". Dette tilsvarer dagens utlf. § 11-11 fjerde ledd. Oslo politidistrikt påpeker at det er utfordrende å ivareta informasjonsplikten, og orientere søkere om hvilke dokumentasjon og hvilke grunnlag det kan være aktuelt for UDI å vurdere "dersom særlige grunner taler for det". Politiet erfarer ikke at unntakseksemplene nevnt i retningslinjer UDI 2017-006, eller Justisdepartementets ikrafttredelsesrundskriv G-05/2017 punkt 2.8 gir godt nok grunnlag. Vi ber departementet vurdere om hva som betegnes som "særlige grunner" bør presiseres ytterligere.

Punkt 5 Økonomiske og administrative konsekvenser

En innstramming av selvforsørgelseskravet i form av at færre deltagere i grunnskole og videregående opplæring vil være omfattet av unntakene til selvforsørgelse, samt et noe høyere inntektskrav, vil innebære at flere utlendinger må fortsette å søke om fornyelse av sine midlertidige oppholdstillatelser. Dette innebærer en økt saksportefølje i fornyelsessaker for politiet. Siden utlendingene i stor grad fyller vilkårene for fornyelse av den midlertidige oppholdstillatelsen, vil fornyelse bli innvilget av politiet. Det er kun ved tvil om at vilkårene er oppfylt eller fordi utlendingen ikke lenger fyller vilkårene, at saken blir sendt til UDI.

Dersom utlendingsmyndighetene kan forholde seg kun til elektronisk innhentet informasjon, inkludert siste skatteoppgjør for selvstendig næringsdrivende, vil dette lette arbeidet betydelig både hos politiet og UDI. I tillegg vil det redusere muligheten for feil og ulik behandling.

I tillegg vil utlendingsforvaltningen og andre instanser spare mye tid, dersom bekreftelser på elevstatus og "rett etter opplæringsloven" kan innhentes elektronisk, eller evt. kan innhentes ved bruk av et nasjonalt fastsatt skjema for innmelding av denne type informasjon.

Med hilsen

Ane Kvaal
Seksjonssjef

Magnhild Rytter Johansen
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

Vedlegg:

Oslo pd - høringsinnspill - unntak fra kravet om selvforsørgelse

Agder pd - høringsinnspill - unntak fra kravet om selvforsørgelse

Trøndelag pd - høringsinnspill - unntak fra kravet om selvforsørgelse

Øst pd - høringsinnspill - unntak fra kravet om selvforsørgelse

Vest pd - høringsinnspill - unntak fra kravet om selvforsørgelse

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

OSLO POLITIDISTRIKT

Deres referanse:
20/40767

Vår referanse:

Sted, Dato
Oslo, 28.05.2020

HØRINGSINNSPILL - ENDRINGER I UTLENDINGSFORSKRIFTEN – UNNTAK FRA KRAVET OM SELVFORSØRGELSE FOR RETT TIL PERMANENT OPPHOLDSTILLATELSE FOR VOKSNE I GRUNNSKOLE- ELLER VIDEREGÅENDE OPPLÆRING MV.

Det vises til Politidirektoratets oversendelse av 25. mars 2020 hvor det bes om innspill på Justis- og beredskapsdepartementets forslag til endringer i utlendingsforskriften, herunder endringer i unntaket fra kravet om selvforsørgelse for rett til permanent oppholdstillatelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring. Frist for tilbakemelding til Politidirektoratet er 1. juni 2020.

Innspillet er utarbeidet av Felles enhet for utlending og forvaltning ved Oslo politidistrikt.

1. Endringer i unntaket fra vilkåret om selvforsørgelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring

Dersom det er den enkeltes persons subjektive vurdering av eget behov for grunnskoleopplæring som danner grunnlag for å ha rett til opplæring etter opplæringslova § 4A-1, fremstår det åpenbart at dette kan gi grunnlag for misbruk av regelverket og er en enkel måte å omgå vilkåret om selvforsørgelse for å få innvilget permanent oppholdstillatelse. Det fremgår ikke tydelig av høringsnotatet hvorvidt det er vurdert om innføringen av krav om tolv måneders deltagelse på grunnskole- og videregående opplæring i seg selv ville vært tilstrekkelig for å forhindre at personer kun deltok på grunnskoleopplæring for å få unntak fra selvforsørgelseskravet. Men vi forutsetter at dette har vært vurdert før forslaget om innstramming av unntaket i gjeldende utlendingsforskrift § 11-11 tredje ledd bokstav b ble utarbeidet. Det antas derfor at det er nødvendig både å innskjerpe at unntaket nå kun skal omfatte ungdomsretten til videregående utdanning og grunnskole- og videregående opplæring gjennom introduksjonsprogrammet eller som arbeidsmarkedstiltak gjennom NAV, og at det skal stilles krav om deltagelse i opplæringen i tolv måneder i forkant av søknad om permanent oppholdstillatelse. Vi opplever at det ikke vil være urimelig å likebehandle utlendinger som deltar i grunnskole- og videregående opplæring med utlendinger som tar høyere utdanning ved

OSLO POLITIDISTRIKT

vurdering av om de skal kunne unntas fra vilkåret om å være økonomisk selvforsørget når de søker om permanent oppholdstillatelse. Vi støtter derfor forslaget om å innføre et krav om at alle som deltar i skole og utdanning må ha gjort dette i 12 måneder før de kan få unntak fra kravet om selvforsørgelse når de søker permanent oppholdstillatelse. Dette vil bidra som et incentiv for at utlendinger faktisk deltar på opplæringen i grunnskole og videregående skole og derigjennom settes i stand til å gjennomføre en utdanning i Norge. Dette er i tråd med den opprinnelige begrunnelsen for innføringen av selvforsørgelseskravet, integrering av utlendinger gjennom deltagelse i arbeidsliv og utdanning.

2. Inntektsopplysninger som kan innhentes elektronisk

Departementets forslag om at det kun skal være dokumentasjon på inntekt som kan innhentes elektronisk som kan telle med som inntekt etter utlendingsforskriften § 11-11 første ledd støttes av Oslo politidistrikt. Dette kan bidra som et incentiv til at søkere innrapporterer all sin inntekt til skatteetaten og det antas at dette kan bidra til å forhindre visse former for arbeidslivskriminalitet og hvitvasking, i tillegg til skatteunndragelser. Det forenkler i tillegg våre kontrolloppgaver av om det oppgitte inntektsgrunnlaget er reelt.

3. Beregning av inntektskravet

Vi anser at det vil være et godt bidrag til klargjøring av regelverket og beregningsgrunnlagene for inntekt i utlendingsforskriften §§ 10-8, 10-9 og 11-11 dersom inntektens størrelse fastsettes av folketrygdens grunnbeløp (G). Dette er mye mer forståelig både for søkerne og for saksbehandlerne innen utlendingsforvaltningen enn å angi denne som en viss prosentandel av lønnstrinn 19. Etter at lønnstrinn 1-18 i statens lønnstrinn ble avvirket i 2012 har denne henvisningen i forskriftsteksten ikke fungert særlig godt. Dette ivaretar samme hensyn til den årlige indeksjusteringen av beregningsgrunnlaget i samsvar med lønnsveksten i samfunnet for øvrig. Endringen vil innebære en moderat økning på kr 3 399,- for selvforsørgelseskravet og underholdskravet for andre saker enn familieinnvandringsaker (2,5 G) og kr 5 352,- for underholdskravet i familieinnvandringsaker (2,7 G). Beløpene er angitt i tall pr 1. mai 2019. Beløpene fra 2020 er ennå ikke klare, på grunn av korona-situasjonen er trygdeoppgjøret utsatt til høsten. Beløpsøkningen utgjør om lag den samme økningen som har fulgt av lønnsoppjøret de senere årene, men kommer i tillegg til denne. Det er imidlertid forventet en moderat lønnsvekst i årets lønnsoppgjør, og dermed også i trygdeoppjøret.

Det bemerkes at underholdskravet på 2,5 G av regelverkstekniske grunner også bør inntas i utlendingsforskriften § 10-7 om underhold ved førstegangs søknad i andre saker enn familieinnvandring. Fast og langvarig forvaltningspraksis er ikke den enkleste rettskilden å sette seg inn i for søkergruppen denne bestemmelsen retter seg mot.

4. Utlendingsforskriften § 11-4

Politiet som underordnet organ på utlendingsfeltet anser at det også er i vår interesse med en tydeliggjøring av anvendelsesområdet til unntakene i § 11-4, til tross for at vi ikke har vedtaksmyndighet i saker som vurderes etter denne bestemmelsen. Det forenkler vårt informasjonsarbeid ut mot publikum at både UDI og Utlendingsnemnda (UNE) har en ensartet praksis og at det ikke finnes rom for ulike fortolkninger av regelverket.

5. Regeltekniske endringer

At forskriftsbestemmelsen om selvforsørgelse nå forstås inndelt i to paragrafer, § 11-11 om kravet til selvforsørgelse og § 11-12 om unntak fra selvforsørgelseskravet er et hensiktsmessig grep for at bestemmelsen ikke blir for lang, dette sikrer leser- og brukervennlighet. Vi anbefaler at det fremgår tydelig av den foreslåtte utlendingsforskriften § 11-12 at unntak fra selvforsørgelse også omfatter unntak fra krav om at man ikke skal ha mottatt sosialstønad. Vi erfarer fra opplæringsarbeid med nyansatte i utlendingsforvaltningen at dette bør presiseres tydelig i regelverket. Dersom vilkår for - og unntak fra selvforsørgelse i tillegg deles inn i to ulike forskriftsparagrafer er det uheldig at man må lese både utlendingsforskriften § 11-11 og § 11-12 i sin helhet for å forstå at man er unntatt fra både kravet til selvforsørgelse og kravet om at man ikke skal ha mottatt sosialstønad de siste 12 måneder.

At det presiseres klarere forskjellen på deltids- og heltidsstudenter og hvorvidt de henholdsvis kommer inn under et krav til selvforsørgelse eller unntak fra selvforsørgelseskravet er positivt. Tidligere har det vært noe utydelig hvilket regelsett fulltidsstudenter skulle falle inn under, det vises til ikrafttredelsesinstruksen GI-05/2017 punkt 2.3.

Tydeliggjøringen av kravet til legeerklæringer, og at det inntas en henvisning til helsepersonelloven § 15, er en viktig presisering i forslag til § 11-12 første ledd bokstav c. Dette burde være overflødig, men vi erfarer fra dessverre vårt søknadsmottak og gjennom saksbehandling at enkelte leger skriver erklæringer som nærmest er diktert av søkeren ut i fra søkerens behov i den enkeltes utlendings sak.

6. Unntak av "særlige grunner"

Oslo politidistrikt opplever at det er utfordrende å ivareta vår informasjonsplikt, jf. forvaltningsloven § 11, så lenge vi ikke vet mer om hvilke typetilfeller som kan medføre unntak av "særlige grunner" i nåværende utlendingsforskrift § 11-11 fjerde ledd, og utkast til utlendingsforskrift § 11-12 tredje ledd. Det eneste grunnlaget vi har å informere søkerne er unntakseksemplene nevnt i rundskrivet UDI 2017-006 punkt 2.5.2.3.1, og Justisdepartementets ikrafttredelsesrundskriv G-05/2017 punkt 2.8. Vi erfarer at dette ikke gir et godt nok grunnlag til å gi søkerne tilstrekkelig informasjon til at de gis "adgang til å vareta sitt tarv i bestemte saker på best mulig måte". Med en så snever unntaksadgang er det kanskje nettopp søkere med begrensede ressurser hvor det vil være særlig urimelig å forvente at utlendingen vil kunne oppfylle kravet om selvforsørgelse som ikke er i stand til å ivareta sine egne interesser og som derfor trenger ytterligere informasjon i møte med forvaltningen. Politiet ivaretar her en viktig informasjonsrolle i vårt møte ansikt til ansikt med publikum og vi opplever at særlig personer som ikke er sterke skriftlig på norsk er avhengige av den muntlige informasjonen de får i vår publikumsekspedisjon. Politiet nekter selvsagt aldri en søker som ønsker å søke permanent oppholdstillatelse uten å fylle selvforsørgelseskravet eller noen av de objektive unntakene i § 11-11 tredje ledd å innlevere en søknad, men vi opplever at det er utfordrende å orientere søkerne om hvilken dokumentasjon og hvilke grunnlag det kan være aktuelt for UDI å vurdere unntak på § 11-11 fjerde ledd. Med et så begrenset saksgrunnlag som 14 vedtak på landsbasis hvor det er gitt unntak på "særlige grunner", som det vises til i høringsnotatet, har vi heller ikke tilstrekkelig erfaring fra enkeltsaker vi har hatt befatning med å basere vår kunnskap på heller.

7. Økonomiske og administrative kostnader

En ny innstramming av selvforsørgelseskravet i form av at færre deltagere i grunnskole og videregående opplæring vil være omfattet av unntakene til selvforsørgelse, samt et noe høyere inntektskrav, vil innebære at flere utlendinger vil bli nødt til å fortsette å søke om fornyelse av sine midlertidige oppholdstillatelser. Dette innebærer i stor grad en økning av arbeidsmengden for politiet, ikke UDI, siden dette er personer som i stor grad fyller vilkårene for fornyelse av den midlertidige oppholdstillatelsen sin og derfor kan få innvilget en fornyelse av politiet, jf. utlendingsloven § 65, jf. utlendingsforskriften § 13-2 og UDI 2010-089. Et fåtall av disse søknadene om fornyelse av midlertidig oppholdstillatelse vil bli sendt UDI på grunn av tvil om vilkårene er oppfylt eller fordi personen ikke lenger fyller vilkårene for den midlertidige oppholdstillatelsen og derfor skal avslås.

De foreslåtte endringene innebærer en effektivisering i form av at kun dokumentasjon på inntekt som kan innhentes elektronisk er godkjent. Men vi erfarer at vi allerede i dag har problemer med å skaffe tilstrekkelig dokumentasjon fra søkerne for å vurdere hvorvidt de fyller unntakskravet i gjeldende utlendingsforskrift § 11-11 tredje ledd bokstav b. Vi mottar ved søknadsinnlevering etter dagens regelverk kanskje bekreftelse på at personen er elev på skolen, men sjelden bekreftelse fra skolen eller vedtak fra kommunen eller fylkeskommunen om personen har rett på opplæring etter opplæringslova i tråd med UDIs sjekklister. Dette må vi etterspørre ved søknadsinnlevering og be søker ettersende innen en gitt tidsfrist. Vi ønsker å bemerke at hvis kun grunnskole- og videregående opplæring gitt med rett i opplæringslova § 3-1, introduksjonsloven § 2 eller tiltaksforskriften § 7-2 bokstav b kan godkjennes som unntak fra kravet om selvforsørgelse, vil dette stille mye strengere krav til bekreftelsen fra skolen/kommunen, voksenopplæringen og NAV. Dette må kommuniseres tydelig ut mot de aktuelle instansene, og bekreftelsene bør gjerne standardiseres. Det er ressurskrevende hvis utlendingsmyndighetene må bruke tid på utredning av om utlendingen er omfattet de spesifikke unntakene eller ikke. Det antas at dette ikke er dokumentasjon som vil kunne innhentes elektronisk.

Med hilsen

Jan Eirik Thomassen
Enhetsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler
Ane Paaske Løvli
Juridisk seniorrådgiver

Telefon: 22 34 21 45

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Agder politidistrikt

Deres referanse:

Vår referanse:
20/40767 - 19

Dato:
28.05.2020

Høringsinnspill fra Agder politidistrikt – endringer i utlendingsforskriften - unntak fra kravet om selvforsørgelse for rett til permanent oppholdstillatelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring mv.

Vi viser til Politidirektoratets oversendelse av 25.03.2020 hvor det bes om innspill til Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat av 20.03.2020 med forslag til endringer i utlendingsforskriften om unntak fra kravet om selvforsørgelse for rett til permanent oppholdstillatelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring mv.

Departementet foreslår, for det første, endringer i unntaket fra kravet om selvforsørgelse for utlendinger over 18 år i grunnskole- eller videregående opplæring, jf. utlf. § 11-11 tredje ledd bokstav b. Det foreslås at unntaket bare skal gjelde dersom utlendingen de siste tolv månedene har deltatt i grunnskole- eller videregående opplæring, enten etter retten til videregående opplæring for ungdom (ungdomsretten), gjennom introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere, eller som arbeidsmarkedstiltak i regi av Arbeids- og velferdsetaten (NAV).

Vi er enige med departementet i at det er behov for endring av regelverket når det gjelder unntaket til selvforsørgelse for voksne personer som er under opplæring i grunnskole eller videregående skole. Vi mener at det er positivt at det stilles høyere krav til aktiv deltakelse i grunnskole- og videregående opplæring for å unngå at bestemmelsen misbrukes, hindre unødig belastning av voksenopplæringen og bidra til at flere fullfører utdanningen. Vi mener videre at det er positivt at kravene til deltakelse i grunnskole- og videregående opplæring i større grad likestilles med kravene til deltakelse i høyere utdanning. Frem til nå har studenter ved høyere utdanning hatt krav om fulltidsstudier de siste tolv månedene for å få unntak fra kravet om selvforsørgelse, mens tilsvarende krav ikke har vært gjeldende for elever ved grunnskole- og videregående opplæring. Denne forskjellen mener vi har vært uheldig. I tillegg håper vi at forslaget vil gjøre det enklere å sikre lik praksis i saksbehandlingen, samt bidra til å lette på ekstraarbeidet som har tilkommet ulike aktører i systemet (inkludert søkere, politiet, skoler, voksenopplæringen, kommuner og fylkeskommuner) som følge av uklart regelverk og UDIs krav til at søkere må innhente og levere

Agder politidistrikt

bekreftelse på "rett til grunnskole eller videregående opplæring etter opplæringsloven", uten at dette kravet tidligere har blitt klargjort i forskrift eller rundskriv/retningslinjer eller formidlet til de ulike instansene. Agder politidistrikt har for eksempel fått ulike svar fra UDI på henvendelser om hvordan kravet om rett til grunnskole- eller videregående opplæring etter opplæringsloven konkret skal tolkes, følges opp og tas hensyn til i saksbehandlingen. Denne uklarheten har skapt merarbeid og kan også ha ført til ulik praksis i utlendingsforvaltningens saksbehandling. En presisering av lovverket på dette området, slik departementet nå foreslår, er derfor etter vårt syn viktig.

Selv om vi støtter forslaget til krav om aktiv deltakelse i opplæring over tid, er vi i tvil om kravet om deltakelse akkurat "de siste tolv månedene" er den beste måten å sikre dette. Vi viser til at et skoleår varer i ti (og ikke tolv) måneder, mens omtrent to måneder i året går med til sommerferie. Vi stiller oss dermed spørrende til hvordan kravet om at utlendingen de siste tolv månedene har deltatt i grunnskole- eller videregående opplæring konkret skal tolkes. For studenter ved høyere utdanning byr nettopp kravet om tolv måneders deltakelse i fulltidsstudier på utfordringer når det gjelder tolkning, og for noen har dette kravet uheldige og muligens utilsiktede konsekvenser. Hva om det for eksempel søkes om permanent opphold i juni etter et fullført skoleår og fullførte eksamener, men altså kun etter ti måneders skolegang, eller om det søkes i september etter et endt skoleår og sommerferie, men når et nytt skoleår har begynt? Deltakelse i grunnskole- eller videregående opplæring kan i disse eksemplene ikke sies å ha vart "de siste tolv månedene" dersom dette skal tolkes bokstavelig. Innebærer kravet om tolv måneders deltakelse i disse tilfellene at enda et skoleår må være påbegynt? På denne bakgrunnen foreslår vi at departementet vurderer andre måter å formulere kravet om deltakelse i opplæring over tid (også for deltakelse i høyere utdanning og for mottak av studielån/stipend fra Lånekassen), for eksempel ved å vise til "det siste skoleåret", "de siste to semestrene" e.l., for å redusere risikoen for uheldige og utilsiktede konsekvenser og bidra til lik tolkning og praksis. Eventuelt ber vi om at departementet presiserer hvordan kravet om deltakelse "de siste tolv månedene" konkret skal tolkes, og om det for eksempel forutsetter påbegynt nytt skoleår e.l. Dette vil være vesentlig informasjon både for søkere og utlendingsforvaltningen. Vi viser til at det også foreligger andre vilkår enn selvforsørgelseskravet som påvirker tidspunktet utlendinger kan søke om permanent oppholdstillatelse, for eksempel kravet om tre års botid. Vi vil i tillegg bemerke at dersom formålet med endringen er, som det står i høringsnotatet, at utlendingen har gjennomført opplæring over en viss tid før det gis varig opphold i Norge, så vil det kanskje også være unødvendig å sette krav om "de siste" tolv månedene.

Vi viser videre til forslaget om at unntaket bare skal gjelde personer som de siste tolv månedene har deltatt i grunnskole- eller videregående opplæring etter retten til videregående opplæring for ungdom (ungdomsretten), jf. oppl. § 3-1, gjennom introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere, jf. introduksjonsloven § 2, eller som arbeidsmarkedstiltak i regi av Arbeids- og velferdsetaten (NAV), jf. tiltaksforskriften § 7-2 bokstav b. Vi ønsker først å bemerke at forslaget til ny lovtekst for utlendingsforskriften § 11-12 annet ledd bokstav a (i punkt 6 i høringsnotatet) også inkluderer personer som har deltatt i grunnskoleopplæring for voksne, jf. opplæringslova § 4 A-1 annet ledd, uten at dette nevnes ellers i høringsnotatet. Videre stiller vi oss spørrende til at forslaget innebærer at voksne over 24 år som deltar i grunnskoleopplæring eller videregående opplæring etter opplæringsloven § 4A-1 første ledd og § 4A-3 uavhengig av NAV og introduksjonsprogrammet, ikke lenger vil unntas fra kravet om selvforsørgelse etter utlendingsforskriften § 11-11 tredje ledd

bokstav b. Vi savner en konkret vurdering av dette, følgene det vil ha og formålet med denne spesifikke endringen da vi ikke kan se at dette i seg selv (under forutsetning av aktiv deltakelse i opplæringen) vil "hindre misbruk av regelverket", som er departementets argument for å foreslå endringen. Dersom de fleste voksne utlendinger som har fullført introduksjonsprogrammet og ønsker å delta i grunnskole- eller videregående opplæring, må få vedtak om arbeidsmarkedstiltak fra NAV for å få unntak fra selvforsørgelseskravet, vil endringen antakelig føre til merarbeid for NAV i tillegg til for søkerne selv. Det vil antakelig også gjøre at mange som i dag kvalifiserer til permanent opphold og i utgangspunktet fortsatt ville kvalifisere ved aktiv deltakelse, ikke lengre vil oppfylle kravet. Vi viser også til at NAVs arbeidsmarkedstiltak ikke inkluderer tilbud om grunnskoleopplæring, og at utlendinger over 24 år med slik behov dermed ikke kan få permanent oppholdstillatelse dersom de har fullført introduksjonsprogrammet.

Som nevnt over, har mange instanser det siste drøye året hatt mye merarbeid med produksjon og innhenting av bekreftelser på elevstatus og "rett etter opplæringsloven" som følge av kravene i UDIs sjekkliste for permanent opphold. Slike bekreftelser må nå skrives manuelt av skoler, voksenopplæringen, kommuner og fylkeskommuner etter forespørsel fra hver enkelt søker (ofte etter å ha blitt gjort oppmerksom på kravet ved oppmøte hos politiet), og bekreftelsene innleveres så til politiet i papirformat for så å skannes inn i utlendingsforvaltningens datasystem, DUF. Agder politidistrikt er blant aktørene som har hatt mye merarbeid med dette. Søkere har i mange tilfeller møtt hos oss, etter flere ukers ventetid på timeavtale, uten de nødvendige bekreftelsene som nevnt over. For å sikre innlevering av all nødvendig dokumentasjon, har politidistriktet ofte bedt søkerne skaffe slike bekreftelser og så bestille ny time for innlevering, hvilket medfører dobbeltarbeid for politidistriktet og er tungvint og tidkrevende også for andre aktører. Også i saker der søknader har blitt innhentet uten nødvendige bekreftelser, har politidistriktet fått betydelig merarbeid med å forsøke å innhente slike bekreftelser i etterkant. Politidistriktet har i tillegg brukt mye tid på å svare på spørsmål og veilede søkere, skoler og kommuner/fylkeskommuner om UDIs krav om innhold i bekreftelsene. Vi ber departementet om å vurdere om denne ordningen kan forenkles, for eksempel ved å opprette et system for elektronisk melding til utlendingsforvaltningen om elevstatus, bakgrunnen for opptak o.l. Dersom dette ikke skulle være mulig, ber vi departementet presisere hvilke type bekreftelser – med hva slags informasjon og fra hvilke instanser (skole/voksenopplæring/kommune/fylkeskommune/NAV) – som må innleveres i forbindelse med søknad om permanent opphold, slik at de ulike aktørene i systemet får mulighet til å planlegge og kan skånes for ekstraarbeid som følge av uklare krav. Vi viser også til departementets generelle ønske om i størst mulig grad å innhente opplysninger elektronisk for å effektivisere saksbehandlingen, samt regjeringens mål om større gjenbruk av informasjon i offentlig forvaltning etter "kun én gang"-prinsippet, jf. Meld. St. 27 (2015-2016) Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og høyere produktivitet.

For det andre foreslår departementet at det kun skal være inntektsopplysninger som utlendingsforvaltningen kan innhente elektronisk som kan telle med som inntekt under kravet til selvforsørgelse etter utlf. § 11-11 første ledd. Vi er generelt positive til økt grad av elektronisk innhenting av opplysninger og bruk av automatisert behandling av denne typen opplysninger. Som departementet imidlertid er inne på, er vi enige i at det er tilfeller der det likevel bør innhentes dokumentasjon på inntekt manuelt der søkere i praksis er selvforsørget, men først kan dokumentere

dette når skatteoppgjøret foreligger, f.eks. dersom han eller hun har hatt næringsinntekt. Etter vårt syn vil det være særlig relevant å tilrettelegge for gruppen med næringsinntekt og antar at mangelen på tilrettelegging vil kunne ha negative konsekvenser for gründere og enkeltmannsforetak som regjeringen i utgangspunktet ønsker å tilrettelegge for. Et enkeltmannsforetak som for eksempel har hatt god inntekt de siste tolv månedene, men ikke i forrige kalenderår som helhet, kan for eksempel komme uheldig ut dersom det ikke tilrettelegges for manuell innlevering av inntektsopplysninger. Vi mener også at det ville være uheldig dersom det legges opp til ulik praksis ved at fjorårets skattemelding i stedet for de faktiske siste tolv månedene, slik bestemmelsen utlf. § 11-11 første ledd lyder, i enkelttilfeller var det som skulle telle med i vurderingen av selvforsørgelseskravet. Dersom søknader fra enkelte grupper må ligge lenge i påvente av at fjorårets skatteoppgjør blir tilgjengelig fordi det ikke tillates manuell innlevering av opplysninger, vil det også kunne føre til unødvendig lang saksbehandlingstid. Vi oppfordrer derfor departementet til å se nærmere på muligheten for å gjøre unntak fra hovedregelen om elektronisk innhenting av inntektsopplysninger for særlige grupper. Vi tror ikke at et slikt unntak vil føre til betydelig merarbeid for utlendingsforvaltningen.

Vi slutter oss ellers til forslaget om å beregne selvforsørgelse og underholds krav i familieinnvandringssaker med utgangspunkt i grunnbeløpet, samt de foreslåtte språklige endringene og presiseringene.

Til slutt ønsker vi å bemerke at departementets henvisning til statistikk over UDIs vedtak om permanent oppholdstillatelse i høringsnotates punkt 3.1. ikke er helt dekkende, da det store flertallet av vedtakene om permanent oppholdstillatelse fattes av politidistriktene. Det betyr blant annet at andelen søkere som har fått innvilget permanent opphold på grunn av unntak fra selvforsørgelse, særlig pga. grunnskole- eller videregående opplæring, antakelig er langt høyere enn det som fremkommer i høringsnotatet. Vi viser til at det kun er saker hvor det er tvil om vilkårene er oppfylt, som sendes fra politidistriktene til UDI for behandling.

Med hilsen

Arne Sundvoll
Visepolitimester

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler: Idunn S. Kristiansen

Kopi:
Magnhild Rytter Johansen

POLITIET

Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Trøndelag politidistrikt

Deres referanse:
20/1246

Vår referanse:
20/40767 - 20

Dato:
28.05.2020

Høring – unntak fra kravet om selvforsørgelse for rett til permanent oppholdstillatelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring mv.

Det vises til Politidirektoratets oversendelse av 20. mars 2020 hvor det bes om innspill på Justis- og beredskapsdepartementets forslag til endringer i utlendingsforskriftens regler om unntak for kravet om selvforsørgelse og rett til permanent oppholdstillatelse. Frist for tilbakemelding til Politidirektoratet er 01. juni 2020.

Innspillet er utarbeidet av Felles enhet for utlending og forvaltning ved Trøndelag politidistrikt.

Endring i unntaket fra kravet om selvforsørgelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring

Departementet foreslår å endre utlf § 11-11 tredje ledd bokstav b til at unntaket bare skal gjelde dersom utlendingen *de siste tolv månedene* har deltatt i grunnskole- eller videregående opplæring etter opplæringsloven. Formålet med å snevre inn unntaket fra kravet om selvforsørgelse er todelt, og ønsker både å oppmuntre utlendinger til å gjennomføre grunnskoleopplæringen samt å hindre misbruk av unntaket til selvforsørgelse ved en omgåelse av regelverket.

Det er vår oppfatning at dette er en riktig og god presisering av intensjonen i bestemmelsen, og bemerker at det ved ny utlf § 11-12 vil være større grad av samsvar i vilkårene for unntak om selvforsørgelse, sett hen til gjeldende utlf § 11-11 tredje ledd bokstav c.

Trøndelag politidistrikt støtter departementets vurderinger.

Trøndelag politidistrikt

Forslag knyttet til inntektskravet

Departementet foreslår videre en endring av hvilke inntekter som skal telle med i inntektskravet og hvordan disse skal fastsettes.

Den foreslåtte endringen angående beregning av inntekten i både selvforsørgelseskravet for permanent oppholdstillatelse og underholdskravet for familieinnvandring, er å knytte beløpet til grunnbeløpet i folketrygden (G), heller enn 82 og 88% av lønnstrinn 19. Grunnbeløpet i folketrygden er en kjent størrelse, og vil av både utlendinger og utlendingsforvaltningen være enklere å forholde seg til.

Trøndelag politidistrikt er ikke kjent med omfanget av søknader om permanent oppholdstillatelse der utlendingen dokumenterer selvforsørgelseskravet med inntekter som ikke kan innhentes elektronisk, ei heller i hvilken grad for eksempel utenlandske pensjonsytelser skal/kan innrapporteres til skattemyndighetene i Norge. Det kan tenkes at hvis utenlandske periodiske ytelser ikke skal kunne telle med i selvforsørgelseskravet, at dette vil slå uheldig ut for noen berørte, og at de vanskelig vil kunne dokumentere at de er selvforsørget både nå og på et senere tidspunkt.

Utlendingsforskriften § 11-4

Departementets forslag om presisering i utlf § 11-4 sikrer lik praksis hos UDI og UNE. Det gjør det mindre problematisk i politiets veiledning overfor publikum å kunne fastslå at det kun er vilkåret om oppholdstid det kan gjøres unntak fra etter utl § 62 første ledd.

Regelteknisk endring til utlf § 11-11 og ny § 11-12

Trøndelag politidistrikt støtter forslaget om å gjøre utlf § 11-11 mer brukervennlig ved å dele bestemmelsen inn i en med vilkår for, og en med unntak fra kravet om selvforsørgelse.

Det bemerkes at det har vært noe usikkerhet i gjeldende § 11-11 vedrørende kravet om ikke å ha mottatt sosialstønad. Kravet om ikke å ha mottatt sosialstønad gjelder ikke for de som er unntatt kravet for selvforsørgelse, og dette vil komme mer tydelig frem når utlf § 11-11 endres til §§ 11-11 og 11-12.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Det antas at en innstramming av unntakene for selvforsørgelse, vil kunne føre til noe økt oppmøte for enkelte utlendinger, og en noe økt saksbehandlingsportefølje i fornyelsesaker. For politiets del er ikke søknader om fornyelser av oppholdstillatelse de som krever mest kapasitet, og vil dermed ikke påvirke saksbehandlingsmengden i stor grad.

Videre sier Trøndelag politidistrikt seg enig i departementets øvrige kommentarer vedrørende økonomiske og administrative konsekvenser, og har ingen ytterligere kommentarer til dette.

Klikk her for å skrive inn tekst.

Med hilsen

Siw Reidun Hind
Avdelingsdirektør

Marte Fritzner Volden
Førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Politidirektoratet
Politifagavdelingen
Grense- og utlendingsseksjonen
Pb. 8051 Dep.
0031 Oslo

VEST POLICE DISTRICT

Deres referanse:

Vår referanse:

Bergen, 29.05.20

Høring – unntak fra kravet om selvforsørgelse for rett til permanent oppholdstillatelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring mv.

Vi viser til bestilling fra POD, datert 01.04.2020, med ønske om høringsinnspill til Høring – unntak fra kravet om selvforsørgelse for rett til permanent oppholdstillatelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring mv.

Vest pd. stiller seg i hovedsak positiv til de foreslåtte endringer og viser til at vi i tidligere høringer ovenfor departementet har påpekt at det nåværende regelverket åpner for at mange søker omfattes av unntaket fra kravet til selvforsørgelse grunnet deltakelse i grunnskole/videregående opplæring.

Vest pd. vil kort bemerke at den statistikk departementet benytter for å vise andelen som unntas fra kravet om selvforsørgelse grunnet deltakelse i grunnskole/videregående opplæring kan være mangelfull, fordi den kun omfatter UDI sin produksjon av den aktuelle saks-kategorien. Grunnet delegering av vedtaksmyndighet er det politidistriktene som behandler det store flertallet av søknader om permanent oppholdstillatelse og det er kun saker hvor det foreligger tvil som oversendes UDI. Andelen som omfattes av unntakene kan derfor være annerledes hvis hele utlendingsforvaltningens produksjon i saks-kategorien tas med i beregningen.

Vest pd. Har følgende innspill til de fremlagte forslagene. Innspillene følger rekkefølgen departementets høringsbrev.

Punkt 4.2: Vest pd. er positive til departementets ønske om økt bruk av automatisert behandling av søknader innen denne kategorien, og anmoder derfor departementet vurdere om det kan legges til rette for en elektronisk innsamling av informasjon om søkerens deltakelse i grunnskolen/videregående opplæring. Innsamlingen bør omfatte hjemmelsgrunnlaget for deltakelsen og mengden søker har deltatt. Alternativt anmoder vi departementet vurdere å be UDI som rett myndighet om å utforme et eget skjema for innmelding av denne type informasjon. Utlendingsforvaltningens førstelinje, mottar denne informasjonen i svært ulik format fra søkerne og bruker uforholdsmessig mye tid på å veilede søker til å skaffe den nødvendige informasjonen. Et nasjonalt fastsatt skjema vil etter vår

mening kunne redusere tidsbruken til veiledning og sikre at den innsamlede informasjonen inneholder informasjon av bedre kvalitet. Et fast skjema vil også i større grad legge til rette for automatisk innhenting av skjemaets innhold.

Vest pd. viser videre til departementets ønske om å innføre et krav om en viss varighet av opplæringen. Vi ber departementet vurdere om det finnes en mer hensiktsmessig ordlyd enn "*de siste tolv månedene*". Bakgrunnen for vårt innspill er UDI sin praksis i tilknytning til saker etter utlf. § 11-11 3 c, hvor det er tilstrekkelig at søker har vært student i forrige studieår. Vi viser til at et skole-/studieår normalt er ca. 10/11 måneder. Et forslag til formulering kan være "*det foregående skole-/studieåret*". Dette vil være en formulering mer i tråd med UDIs praksis og enklere for søkerne å forstå. Innspillet gjelder også forslaget til endring av utlf. § 11-11 3 c.

Vest pd. velger også å gjøre departementet oppmerksom på at et krav om deltakelse i 12 måneder/foregående skole-/studieår kan medføre at kandidater som ikke trenger det forlenger sitt skoleopphold utover det de reelt har behov for, for å omfattes av unntaket. Vi ber derfor departementet vurdere om det bør innføres et unntak for de søkere som f.eks. fullfører skole-/studieåret på kortere tid, f.eks gjennom et unntak for disse, hvis de har fått avsluttende vitnemål. Dette vil også fremme den enkelte søkers motivasjon for å gjennomføre den nødvendige opplæringen på kortest mulig tid.

Punkt 4.3: Vest pd. er positive til departementets ønske om at utlendingsforvaltningen kun skal samle inn inntektsinformasjon via elektroniske kanaler og legger til grunn at departementet har avklart med Skatteetaten at all relevant inntektsinformasjon for selvforsørgelseskravet i utlendingsloven er tilgjengelig i skattemeldingen eller lignende, gitt at de er korrekt innmeldt til Skatteetaten. Vi tenker da særlig på mindre fast periodiske ytelser med opprinnelse i land innen EU.

Vest pd. velger også å gjøre departementet oppmerksom på at innføringen av kun elektronisk innhenting av inntektsinformasjon vil medføre at søkere som er selvstendig næringsdrivende i realiteten pålegges en utvidet botid på inntil 10 måneder grunnet Skatteetatens behandlingstid for næringsoppgjør. Vest pd. legger til grunn at departementet avklarer dette, sett i lys av lovgivers intensjon ved formuleringen av utl. § 62.

Vest pd. er videre positive til departementets forslag om å legge om kravet til inntekt fra en prosent andel av et lønnstrinn til å beregnes basert på Grunnbeløpet. Vi vil imidlertid anmode departementet vurdere om det av hensyn til veiledningen av søkere kan settes samme inntektskrav for de to sakskategoriene. En felles sats vil være lettere å kommunisere til søkerne.

Vest pd. legger til grunn at innføringen av de nye reglene ikke vil medføre nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser.

Med hilsen

Saksbehandler:
Einar Follesøy Kaldhol

POLITIET

Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Øst politidistrikt

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

20/40767 - 16

25.05.2020

Innspill til høring – unntak fra kravet om selvforsørgelse for rett til permanent oppholdstillatelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring mv.

Det vises til epost fra Politidirektoratet 25.03.2020 vedr. Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat om forslag til endringer i utlendingsforskriften når det gjelder unntak fra kravet om selvforsørgelse for rett til permanent oppholdstillatelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring mv.

Politidirektoratet ber om innspill til høringen innen 01.06.2020.

Kommentarer og innspill fra Øst politidistrikt

Øst politidistrikt mener det er positivt at departementet følger opp regelverket for selvforsørgelse med nødvendige justeringer på bakgrunn av erfaringer med andelen som har fått unntak fra kravet og mulig misbruk. Vi støtter endringsforslag som bidrar til å forhindre uheldig omgåelse av regelverket, og anser at kravet om selvforsørgelse er viktig for integreringen i Norge gjennom å motivere til å ta utdanning og arbeid uten å være avhengig av offentlige støtteordninger.

Til punkt 4.2 Endringer i unntaket fra kravet om selvforsørgelse for voksne i grunnskole- eller videregående opplæring

Øst politidistrikt støtter forslaget om at utlendingen må ha deltatt i opplæringen de siste tolv månedene for å bli unntatt fra kravet om selvforsørgelse. Dette vil kunne gi studentene økt motivasjon til å fortsette og fullføre utdannelsen. Vi bemerker imidlertid at forslaget innebærer at det vil ta noe lenger tid før en del søkere oppfyller vilkårene for å få permanent oppholdstillatelse. Dette vil kunne oppleves som frustrerende for dem det gjelder, da de (stadig) må søke fornyelser hos politiet, og noen må betale gebyr for fornyessøknadene. Dette gjelder eksempelvis kvinner som har født et eller flere barn etter at de har kommet til Norge, og derfor ikke har mulighet til å jobbe eller studere før barna blir gamle nok til å gå i barnehage e.l. Det er også en potensiell fare for at utlendinger som har familieinnvandret til

Øst politidistrikt

Norge og som har utfordringer i samlivet, vil kunne føle seg presset til å "holde ut" i flere år med sin partner enn de ellers ville gjort, fordi de ikke oppfyller selvforsørgelseskravet. Noen av disse vil kunne fylle vilkårene for opphold på selvstendig grunnlag på grunn av mishandling iht. utlendingsloven § 53 første ledd bokstav b, og de vil samtidig kunne få unntak fra selvforsørgelseskravet, men det er grunn til å anta at enkelte vil avstå fra å søke om dette. Videre gir den økonomiske situasjonen etter covid-19-utbruddet grunn til å frykte at flere vil ha vanskeligheter med å finne arbeid, og dermed ikke oppfylle selvforsørgelseskravet.

For øvrig påpeker vi at det kan oppstå misforståelser når det i forslaget vises til "de siste tolv månedene", samtidig som et skoleår er kortere enn dette. Vi savner også en nærmere vurdering av hvordan de som har vært lærlinger vil bli berørt av forslaget.

Videre har vi merket oss at det ikke kreves at man har fått standpunkt karakterer. Et krav om standpunkt karakter kan motivere til å yte en større innsats i skolen, noe som trolig også vil være positivt for læringsmiljøet i klasserommet. Standpunkt karakter kvalifiserer for videre utdanning, og utlendinger som får standpunkt karakterer vil få bedre muligheter på arbeidsmarkedet. Det kan gi bedre muligheter for deltakelse i arbeidslivet.

Til punkt 4.3 Forslag knyttet til inntektskravet

Effektivitets- og kontrollhensyn tilsier at det kun skal være inntektsopplysninger som utlendingsforvaltningen kan innhente elektronisk som kan telle som selvforsørgelse. I tillegg legges forholdene til rette for automatisert saksbehandling i fremtiden. Øst politidistrikt støtter derfor dette forslaget.

Til punkt 5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Øst politidistrikt mener at endringene ikke vil ha store økonomiske og administrative konsekvenser for politiet.

Dersom utlendingsmyndighetene kan forholde seg kun til elektronisk innhentet informasjon, inkludert siste skatteoppgjør for selvstendig næringsdrivende vil dette lette arbeidet betydelig både hos politiet og UDI, i tillegg til at det vil redusere muligheten for feil og ulik behandling.

Med hilsen

Eli Fryjordet
Politiinspektør

Erik Kongsgaard
Politiadvokat 2

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

